

ПРОТОКОЛ

засідання постійної комісії міської ради з питань житлово-комунального господарства та охорони навколишнього середовища

26 листопада 2018 року

Присутні депутати:

Бабух, Кавуля, Петришин, Романюшин

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про хід виконання Плану дій сталого енергетичного розвитку міста Чернівців на 2015- 2020 роки, затвердженого рішенням міської ради від 31.07.2015р. № 1665 за 2015- 2018 роки.

Слухали:

Комісія

рекомендує:

Внести до відома

Голова комісії

Секретар

Т. Бабух

Я. Петришин

У К Р А Ї Н А
Чернівецька міська рада
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ

О. Кобилянської, 3, м. Чернівці, 58000, тел. (0372) 52-48-70, тел./факс 52-56-50,
E-mail: econom@rada.cv.ua Код ЄДРПОУ № 25082698

08.11.2018 № 02/01-17/1833

Від _____

Голові постійної комісії
міської ради VII скликання з
питань житлово-комунального
господарства та охорони
навколишнього середовища
Бабуху Т.В.

І Н Ф О Р М А Ц І Я
про хід виконання Плану дій сталого енергетичного розвитку
міста Чернівців на 2015-2020 роки, затвердженого рішенням
міської ради від 31.07.2015р. № 1665,
за 2015-2018 роки

Після прийняття у 2008 році Пакету ініціатив ЄС з питань клімату та енергетики, з метою заохочення і підтримки зусиль, яких докладають місцеві органи влади у сферах розробки та реалізації політики сталого енергетичного розвитку, Європейською комісією була започаткована ініціатива «Угода мерів» (далі – Угода).

Одним із пріоритетних завдань зазначеної Угоди визначено зменшення до 2020 року викидів CO₂ на 20% за рахунок 20% зростання енергоефективності та запровадження 20% частки відновлювальних джерел енергії в структурі енергоносіїв. Провідна роль у досягненні цієї мети належить органам місцевого самоврядування, оскільки 80% споживання енергії та викидів CO₂ пов'язані із діяльністю саме міст.

У 2014 році Чернівецька міська рада приєдналась до Європейської ініціативи «Угода мерів» (рішення міської ради від 31.07.2014р. № 1290 «Про приєднання до Європейської ініціативи «Угода мерів»).

Перед приєднанням до «Угоди мерів» містом Чернівці вже було зроблено певний поступ у напрямку побудови більш усталеного майбутнього шляхом прийняття «Комплексної програми з енергозбереження м.Чернівців на 2010-2014 роки», «Програми з енергетичного аудиту будівель житлового фонду та бюджетних установ комунальної власності м.Чернівців на 2010-2014 роки», «Муніципального енергетичного плану

м.Чернівців на 2012-2015 роки» та інших програмних документів з питань енергоефективності та енергозбереження.

В рамках реалізації в м.Чернівцях Європейської ініціативи «**Угода мерів**» Чернівецькою міською радою за сприяння Німецького бюро міжнародного співробітництва GIZ спільно з профільними спеціалістами енергогенеруючих та енергопостачальних підприємств м.Чернівців, представниками наукового сектору, консалтингових послуг, громадськості тощо був розроблений та рішенням міської ради від 31.07.2015р. № 1665 затверджений **План дій сталого енергетичного розвитку міста Чернівців на 2015-2020 роки** (далі - **ПДСЕР м.Чернівців**). **ПДСЕР м.Чернівців** розроблений для формування майбутнього, більш детального планування енергетичної політики міста Чернівців. Розроблення та затвердження **ПДСЕР м.Чернівців** – це черговий - третій етап виконання Чернівецькою міською радою своїх політичних зобов'язань в рамках членства в Європейській ініціативі «**Угода Мерів**» щодо вжиття конкретних заходів по зменшенню обсягів викидів парникових газів та скорочення споживання енергетичних ресурсів в м.Чернівцях.

ПДСЕР м.Чернівців є ключовим документом, який показує, як сторона-підписант «**Угоди мерів**» планує виконати свої зобов'язання до 2020 року. В **ПДСЕР** використовуються результати **Базового кадастру викидів**, який був розрахований спеціалістами Чернівецької міської ради при підготовці **ПДСЕР** з метою визначення найкращих сфер діяльності та можливостей для виконання місцевими органами влади завдання щодо зменшення викидів CO₂. В **ПДСЕР м.Чернівців** визначені конкретні заходи щодо зменшення викидів CO₂ разом з часовим графіком та визначеними функціями, які перетворюють довгострокову стратегію в захід.

Окрім заощадження енергоресурсів впровадження заходів **ПДСЕР м.Чернівців** передбачає і інші результати, зокрема: надання екологічно чистих і фінансово доступних енергетичних послуг, створення постійних робочих місць, які потребують спеціальної професійної підготовки, підвищення фінансової та соціальної стабільності, здоровіше довкілля, краща якість життя, підвищення економічної конкурентоспроможності за рахунок розвитку бізнесу та інновацій, а також поліпшення якості суспільних послуг та інфраструктури міста.

Для виконання цілей **ПДСЕР м.Чернівців** передбачені заходи за визначеними напрямками діяльності, зокрема:

- адаптація **організаційної структури** для впровадження **ПДСЕР**;
- заходи у секторі **муніципальних будівель**, обладнання/об'єктів;
- заходи у секторі **житлових будівель**;
- заходи у секторі **муніципального громадського освітлення**;
- заходи у секторі **транспорту**;
- система заходів, орієнтованих на зміну свідомості населення;
- поновлювані та альтернативні джерела енергії.

По кожному заходу **ПДСЕР м.Чернівців** визначено цілі, шляхи їх досягнення, джерела фінансування, термін реалізації, відповідальні за

виконання, розрахункова вартість реалізації заходу, очікувані обсяги економії споживання енергоресурсів та обсяги зменшення викидів CO₂.

Впродовж 2015-2018 років виконавчими органами міської ради, підпорядкованими комунальними підприємствами та бюджетними установами проводилась системна робота, спрямована на виконання заходів **ПДСЕР м.Чернівців**.

Для реалізації зазначених завдань в Чернівецькій міській раді у 2011 році було запроваджено **муніципальну систему енергоменеджменту**. Розроблена та затверджена рішенням сесії міської ради **«Концепція із запровадження системи енергетичного менеджменту у м.Чернівцях»**, яка визначає основні засади функціонування муніципальної системи енергоменеджменту, напрями діяльності Чернівецької міської ради щодо реалізації завдань з енергозбереження та енергоефективності та стратегію формування професійних управлінських механізмів у сфері споживання енергоносіїв, вибір організаційно-управлінських та технологічних підходів в розробці моделі системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер м.Чернівців.

Раціональне та економне використання будь-яких ресурсів, в тому числі енергетичних, в першу чергу передбачає запровадження ефективної системи обліку їх споживання. З метою запровадження постійно діючої системи моніторингу за обсягами споживання енергетичних і водних ресурсів та відповідних витрат на їх оплату бюджетними установами міста Чернівців у 2011 році було розроблено та рішенням виконавчого комітету міської ради затверджено **«Положення про порядок збору інформації щодо стану споживання енергоресурсів та води бюджетними установами комунальної власності м.Чернівців»**.

Відповідно до зазначеного **Положення** в Чернівецькій міській раді було утворено організаційно-управлінську структуру на чолі з заступником міського голови та організаційно-виконавчу структуру, завданнями якої визначено щоденне зняття показників з приладів обліку споживання енергоресурсів, проведення аналізу отриманої інформації, контроль за обсягами споживання та запобігання випадкам перевитрат і нецільового використання енергоресурсів. Для організації обліку споживання енергоресурсів в систему енергоменеджменту було залучено виконавчі органи міської ради (управління освіти, культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, департамент праці та соціального захисту населення) та підпорядковані комунальні бюджетні установи. Загальна кількість працівників, які задіяні у моніторингу споживання енергетичних ресурсів становить 142 особи.

З метою впровадження постійно діючої системи динамічного нагляду та отримання достовірної інформації щодо енергоспоживання в режимі щоденного зчитування інформації з лічильників обліку енергетичних ресурсів в бюджетних установах міста для подальшого проведення аналізу і оцінки основних показників стану використання енергетичних ресурсів у 2012 році було придбано та запроваджено програмний продукт **«Енергоплан**

2.0». Працівники бюджетних установ комунальної власності м.Чернівців, відповідальні за збір інформації, пройшли відповідне навчання з користування програмним продуктом «Енергоплан 2.0».

Проводиться **щоденний моніторинг** споживання енергетичних ресурсів шляхом зчитування інформації з лічильників обліку енергетичних ресурсів в бюджетних установах міста (по **кожному окремому виду енергоносіїв** (теплова енергія, природний газ, електроенергія, вода), по **кожній окремій бюджетній установі** комунальної власності м.Чернівців (140 установ) та **кожній окремій будівлі** (255 будівель), загалом більше 1000 показників), що надає можливість своєчасно виявляти і терміново усувати нецільові витрати енергоресурсів та суттєво зменшити бюджетні витрати за спожиті ресурси.

Споживання енергоресурсів та води бюджетними установами комунальної власності м.Чернівців у січні-вересні 2018 року здійснювалось в межах затверджених лімітів. За даними моніторингу за **січень-вересень 2018 року** в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року споживання енергоресурсів складо:

-тепловій енергії – 20,39 тис.Гкал., що на 2,01 тис.Гкал. або на 10,9% **більше** порівняно з показником за аналогічний період 2017 року;

-електроенергії – 5307,99 тис.кВт/год., що на 124,44 тис.кВт/год. або на 2,3% **менше** порівняно з показником за аналогічний період 2017 року;

-природного газу – 285,32 тис.м³, що на 142,9 тис.м³ або на 33,4% **менше** порівняно з показником за аналогічний період 2017 року;

-холодної води –144,64 тис.м³, що на 1,3 тис.м³ або на 0,9% **більше** порівняно з показником за аналогічний період 2017 року.

Зменшення обсягів споживання природного газу пов'язано з переходом окремих бюджетних закладів на електричне опалення. На збільшення обсягів споживання теплової енергії вплинули аномально холодні погодні умови зимово-весняного періоду 2018 року. Окрім того, в бюджетних установах з централізованим теплопостачанням відсутні прилади регулювання режиму подачі теплоносія, відповідно, обсяги споживання регулюються МКП «Чернівцйтеплокомуненерго». Збільшення обсягів споживання холодної води обумовлено збільшенням кількості дітей у навчальних закладах.

Порівняльний аналіз споживання енергетичних ресурсів за 2015-2018 роки не здійснюється. Показники споживання енергоресурсів за 2015-2018 роки в абсолютному вимірі не є зіставними, так як за минулий період відбулись окремі зміни в організаційній роботі та технічному оснащенні бюджетних установ, зокрема:

-перехід окремих бюджетних закладів з опалення природним газом на електроопалення, що, зокрема, спричинило зменшення обсягів споживання природного газу та збільшення обсягів споживання електроенергії;

-встановлення впродовж 2015-2017 років в окремих бюджетних закладах освіти лічильників обліку теплової енергії;

-відкриття нових закладів освіти та охорони здоров'я, збільшення кількості дітей у закладах освіти;

-проведення ремонтних робіт в будівлях закладів, встановлення в бюджетних установах електричних водонагрівачів, пральних машин, комп'ютерного обладнання тощо.

Аналіз динаміки споживання енергоресурсів бюджетними установами за даними моніторингу в грошовому виразі не здійснюється, так як рахунки на оплату формуються енергопостачальними компаніями за самостійно визначений період. Окрім того, враховуючи збільшення розміру тарифів на енергоносії, вартісні показники споживання енергоресурсів не є порівняльними.

В рамках реалізації заходів з енергоефективності та енергозбереження, з метою удосконалення системи муніципального енергоменеджменту з 01.04.2015р. в Чернівецькому МКП «Бюро технічної інвентаризації» створений відділ енергетичного аудиту. Надання послуг з проведення енергоаудитів місцевими операторами, зокрема підприємством комунальної власності м.Чернівців дозволило оптимізувати бюджетні витрати на проведення енергетичних аудитів в будівлях комунальної власності і в подальшому надасть можливість МКП БТІ заробляти додаткові кошти за рахунок надання послуг з проведення енергетичних аудитів іншим категоріям замовників (населення, ОСББ, промислові підприємства тощо) та, відповідно, збільшити надходження до міського бюджету.

Впродовж 2015-2018 років МКП БТІ проведено 38 аудитів, вартість робіт склала 358,3 тис.грн., в т.ч.: проведено 36 енергетичних аудитів будівель комунальних підприємств та бюджетних установ (вартість робіт склала 323,3 тис.грн.), 2 енергетичні аудити для інших замовників (вартість робіт склала 35,0 тис.грн.).

З метою удосконалення муніципальної системи енергоменеджменту Чернівецька міська рада співпрацює з Німецьким бюро міжнародного співробітництва GIZ у проекті, який був започаткований у 2017 році - «**Енергоефективність у громадах II**». Проект спрямований на розбудову муніципальної системи енергоменеджменту в містах України. Місто Чернівці приймає участь у проекті в якості **міста-ментора**, що, зокрема, передбачає участь профільних спеціалістів міської ради у проведенні навчань, передачу іншим містам України досвіду запровадження та забезпечення функціонування муніципальної системи енергоменеджменту в Чернівецькій міській раді. В рамках реалізації зазначеного проекту з метою надання містам-партнерам проекту необхідної інформації та подальшого навчання енергетичному менеджменту в муніципалітетах в квітні 2018 року в м.Коломиї та в червні 2018 року в м.Чернівцях прийнято участь у семінарах для представників міст-партнерів проекту, що входять до складу західного кластеру, зокрема: Чернівці, Коломия, Долина, Нововолинськ, Жовква, Чортків, Збараж.

Впродовж 2015-2018 років на виконання заходів **ПДСЕР м.Чернівців** виконавчими органами міської ради, підпорядкованими комунальними підприємствами та бюджетними установами проведена наступна робота.

В рамках реалізації заходів у **секторі муніципальних будівель, обладнання/об'єктів** у 2015-2018 роках в бюджетних закладах комунальної власності та приміщеннях виконавчих органів міської ради було проведено **161 енергетичний аудит**.

У квітні 2016 року в рамках проведення **III Форуму енергоефективного партнерства** підписано **Меморандум про партнерство** між Чернівецькою міською радою та Державним Агентством з енергоефективності та енергозбереження України щодо **запровадження енергосервісних контрактів в бюджетній сфері міста Чернівців**. У 2017 році підписано **Меморандум** між Чернівецькою міською радою та Державним Агентством з енергоефективності та енергозбереження України щодо **запровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетній сфері м.Чернівців**. В рамках виконання зазначених меморандумів сформована база даних, до якої увійшли 145 будівель бюджетних установ міста Чернівців, в яких пропонується запровадити заходи з підвищення енергоефективності будівель через механізм енергосервісу. Зазначена база даних розміщена на офіційному веб-порталі міської ради в мережі Інтернет. За минулий період пропозицій щодо укладання енергосервісних контрактів з бюджетними установами комунальної власності м.Чернівців не надходило.

З метою запровадження енергоефективних технологій та **переходу на альтернативні природному газу види енергоресурсів** Чернівецькою міською радою в рамках співпраці з Німецьким бюро міжнародного співробітництва GIZ у 2015 році реалізовано проект **«Реконструкція системи гарячого водопостачання ДНЗ №41 (вул.Ф.Полетаєва, 19, м.Чернівці) шляхом встановлення вакуумних сонячних колекторів»**. Мета проекту полягає у досягненні використання плавального басейну закладу впродовж року шляхом встановлення вакуумних сонячних колекторів, а також забезпечення закладу в опалювальний період гарячою водою для побутових потреб. Басейн закладу працював тільки в опалювальний період. Таким чином, шляхом встановлення вакуумних сонячних колекторів дитячий заклад має можливість використовувати плавальний басейн впродовж року. В опалювальний період сонячні вакуумні колектори забезпечують заклад гарячою водою для побутових потреб. Це перший проект з переведення бюджетних закладів міста на використання альтернативних джерел енергії. Фінансування проекту здійснювалось за рахунок коштів **GIZ (329,5 тис.грн.)** та коштів міського бюджету (**450,0 тис.грн.**). **Розрахунковий обсяг економії енергоресурсів від запровадження проекту складає 43,892 тис. кВт/год на рік.**

Проведено реконструкцію системи опалення та гарячого водопостачання у **ДНЗ №23**. Після проведення реконструкції заклад отримує гарячу воду завдяки енергії сонця і повітря. Тут встановлено шість плоских сонячних колекторів та тепловий насос «повітря-вода» **auroTHERM**, потужністю 11 кВт. Система має енергетичне оптимізоване управління, що дозволяє подавати в систему нагріву максимально можливу кількість енергії з навколишнього повітря. Термін експлуатації обладнання 20 років, його

вартість складає **520 тис.грн.** Загальна вартість реконструкції системи опалення та водопостачання складає **810 тис.грн.** Термін окупності обладнання згідно техніко-економічного обґрунтування становить 5,5 років. Запровадження інноваційних технологій та встановлення зазначеного обладнання дозволяє відмовитись від використання природного газу та вугілля. Цей проект реалізовано за кошти міського бюджету.

З метою підвищення енергоефективності будівель комунальних бюджетних закладів Чернівецькою міською радою за підтримки Німецького бюро з міжнародного співробітництва GIZ реалізується проект **«Енергоефективність в будівлях бюджетної сфери у м.Чернівці».** Проектом передбачено проведення реконструкції будівель бюджетних установ та окремих їх інженерних мереж з метою підвищення енергоефективності зазначених будівель, зменшення обсягів споживання енергетичних ресурсів та, відповідно, зменшення видатків міського бюджету на оплату енергоносіїв у бюджетній сфері. До реалізації проекту відібрано 33 бюджетні установи (36 будівель). Загальна вартість проекту складає 9,0 млн.євро. Фінансування проекту здійснюватиметься за рахунок кредитних коштів (5,0 млн.євро), гранту Північної екологічної фінансової корпорації NEFCO, фонду Е5Р «Східноєвропейське партнерство з енергоефективності та довкілля» (3,0 млн.євро) та коштів міського бюджету (1,0 млн.євро).

У 2015 році у зазначених будівлях проведені енергетичні обстеження. На основі висновків таких обстежень сформовано техніко-економічне обґрунтування щодо скорочення обсягів споживання енергетичних ресурсів у визначених будівлях за рахунок впровадження запропонованих для кожної окремої будівлі енергоефективних заходів.

Реалізація зазначеного проекту передбачає зменшення обсягів споживання енергетичних ресурсів по визначених будівлях в межах від 20% до 75% (в середньому 52%) в абсолютних показниках, що відповідно зменшить обсяги видатків міського бюджету на оплату енергоносіїв приблизно на 19,0% (в розрахункових цінах 2015 року) та зменшення викидів CO₂ в середньому на 2,362 т або на 47%.

В рамках впровадження проекту узгоджено план його реалізації, розробляється проектно-кошторисна та тендерна документація, яка відповідно до процедури має погоджуватися з NEFCO. Сформовано етапи та лоти для реалізації проекту та План виплат в рамках проекту «Енергоефективність в будівлях бюджетної сфери у м. Чернівці».

Загальне оголошення про проведення процедури закупівель для зазначеного проекту було оприлюднене 01.03.2017р.

18.10.2017р. оприлюднене оголошення до участі в тендері на 3 лоти, розкриття по яких відбулося 14.12.2017р. На участь у тендері надійшло 7 тендерних пропозицій, в т.ч.:

-по лоту № 1 «Капітальний ремонт загальноосвітнього навчального закладу №22» - пропозиції від 3-х учасників;

-по лоту № 2 «Капітальний ремонт ДНЗ №18, ДНЗ №20, ДНЗ №15 та ДНЗ №10 «Попелюшка» в м.Чернівці» - пропозиції від 2-х учасників;

-по лоту № 3 «Капітальний ремонт ДНЗ №26, ДНЗ №52, ДНЗ № 8 в м.Чернівці» - пропозиції від 2-х учасників.

Згідно правил закупівлі NEFCO відбулось оцінювання учасників тендерних торгів на предмет відповідності їх фінансових та функціональних можливостей визначеним критеріям.

За Контрактами №№ 1,2,3, на основі оцінки, що здійснювалась у відповідності до тендерних документів, оціночний комітет рекомендував прийняти пропозицію найдешевшого оціненого учасника тендеру - СПКА у складі а саме: ТОВ «Укрбудконтракт» /лідер СПКА/ (м. Житомир), ТОВ «Поліська Логістична Компанія» (м.Житомир) та ПП «Елітбуд-1» (м.Житомир), який був визначений кваліфікованим та здатним виконати контракт відповідно до тендерних документів. З метою ініціювання продовження переговорів щодо контрактів із зазначеним учасником тендеру NEFCO погоджені Звіти про оцінку по зазначених контрактах для виконання контрактних робіт. Відбулись передконтрактні зустрічі між представниками Замовника та представником переможця тендеру. Погоджені протоколи передконтрактних зустрічей за Контрактом № 1 «Капітальний ремонт загальноосвітнього навчального закладу №22» та Контрактом № 3 «Капітальний ремонт ДНЗ №26, ДНЗ №52, ДНЗ № 8 в м.Чернівці». Також, погоджені тексти контрактів, що, в свою чергу, надало можливість Замовнику та Підряднику підписати зазначені контракти.

Відбулась перша **вибірка кредитних коштів у сумі 333,124 тис. євро** для виплати авансового платежу Підряднику по Контрактах № 1 та № 3 на придбання матеріалів.

Слід зазначити, що завершено узгодження протоколу передконтрактної зустрічі за Контрактом № 2 «Капітальний ремонт ДНЗ №18, ДНЗ №20, ДНЗ №15 та ДНЗ №10 «Попелюшка» в м.Чернівці» (фінансування за рахунок грантових коштів фонду Е5Р). 12.06.2018р. укладено Контрактну угоду з переможцем тендеру за Лотом № 2 «Капітальний ремонт ДНЗ №18, ДНЗ №20, ДНЗ №15, ДНЗ №10» - партнерством у складі: лідера партнерства – ТОВ «Укрбудконтракт» (м. Житомир), ТОВ «Поліська Логістична Компанія» (м.Житомир) та ПП «Елітбуд-1» (м.Житомир). У зв'язку із зміною виконавця та терміну реалізації проекту здійснені заходи для державної перереєстрації проекту міжнародної технічної допомоги.

02.04.2018р. відбулось розкриття пропозицій по лоту № 4 «Капітальний ремонт ДНЗ №35, ДНЗ №43, ДНЗ №3 в м. Чернівці» (фінансування за рахунок грантових коштів фонду Е5Р). На участь у тендері надійшло 3 пропозиції. Згідно правил закупівлі NEFCO відбулось оцінювання учасників тендерних торгів, за результатами якого 26.06.2018р. Консультантом з підтримки Групи реалізації проекту було надано Корпорації на погодження Звіт з оцінки за Контрактом № 4. Відповідно до зазначеного Звіту рекомендовано відмінити тендер, оскільки всі тендерні пропозиції суттєво перевищують бюджет, визначений планом закупівлі, скоригувати попередній розрахунок вартості та вимоги Замовника для забезпечення відповідності запропонованих цін і розрахункового бюджету. Також,

рекомендовано провести повторний тендер з урахуванням скоригованих обсягів робіт. Отримано погодження NEFCO по зазначеному Звіту та скориговано обсяги робіт за **лотом № 4**. За результатами погодження Корпорацією 20.07.2018р. було оголошено повторний тендер по **лоту № 4** «Капітальний ремонт ДНЗ №35, ДНЗ №43, ДНЗ №3 в м.Чернівці». Розкриття пропозицій по **лоту № 4** відбулося 17.09.2018р. На даний час проводиться оцінка тендерних пропозицій.

Підготовлена тендерна документація по **лоту № 5** «Капітальний ремонт ДНЗ №27, ДНЗ №23, ДНЗ №2, Поліклініка №1, Гімназія №1, ЗНЗ №24, ДНЗ №17». За результатами її погодження з NEFCO 20.07.2018р. було оголошено тендер по **лоту № 5**. Розкриття пропозицій по зазначеному лоту відбулось 24.09.2018р. Триває оцінка тендерних пропозицій.

Також, впродовж 2015-2018 років за рахунок коштів міського бюджету проводились роботи з термомодернізації будівель закладів освіти, а саме:

- виконано заміну вікон у ДНЗ №№ 4, 21, 22, 25, 30, 38, 40, 41, 44, 46, 47, 50, НВК «Любисток», ліцеї № 1, ЗОШ №№ 5, 6, 10, 16, 20, 25, 38, 39. Придбано металопластикові вікна для проведення робіт в ЗНЗ №№ 5, 33;

- виконано заміну дверей у ДНЗ №№ 21, 25, 41, 44, ЗОШ №№ 20, 25, театрі-студії «Гердан». Для проведення робіт придбано металопластикові двері для ДНЗ № 12, Будинку творчості дітей та юнацтва, ЗНЗ № 33;

- проведено гідрохімічну промивку систем опалення в ДНЗ №№ 1, 4, 7, 9, 14, 24, 25, 29, 34, 38, 39, 44, 46, ЗОШ №№ 33,39, НВК «Лідер».

В рамках реалізації заходів у **секторі житлових будівель**, з метою сприяння залученню коштів населення на впровадження енергозберігаючих заходів через механізм кредитування фізичних осіб, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів, рішенням міської ради від 25.09.2015р. № 1754 затверджена **Програма часткового відшкодування відсоткових ставок за залученими кредитами, що надаються фізичним особам, об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельним кооперативам на заходи з підвищення енергоефективності на 2015-2020 роки.**

Впродовж 2015-2018 років в ПАТ «Ощадбанк» та ПАТ «Укргазбанк» **1455 домогосподарств** м.Чернівців оформили кредити на заходи з підвищення енергоефективності. За рахунок коштів міського бюджету позичальникам відшкодовано 15% річних від відсоткової ставки в сумі 3405,6 тис.грн.

На підставі рішення виконавчого комітету міської ради від 26.05.2015р. №302/10 **«Про затвердження дольової участі мешканців багатоквартирних будинків при виконанні робіт з енергозбереження»**, яким передбачено співфінансування мешканцями будинків у розмірі від 20% до 40% від кошторисної вартості робіт, виконані наступні роботи:

- утеплено огорожувальні конструкції 14 житлових будинків;
- замінено вікна в місцях загального користування на енергозберігаючі в 7 будинках;
- виконано термомодернізацію мереж опалення в 6 будинках;

- встановлено індивідуальні теплові пункти в 2 будинках;
- проведено модернізацію систем освітлення в місцях загального користування в 5 будинках.

Загальна вартість реалізації вищевказаних заходів складає 21,5 млн. грн. Всі роботи виконувались на умовах співфінансування з міського бюджету та дольової участі мешканців будинку з оформленням «теплых» кредитів.

Проводилась робота щодо облаштування багатоквартирних будинків міста Чернівців, які приєднані до системи централізованого теплопостачання, приладами обліку теплової енергії. На даний час в м.Чернівцях налічується 596 будинків з централізованим опаленням, в яких облаштовано 820 вводів подачі теплової енергії. Станом на **01.10.2018р.** в 479 багатоквартирних будинках з централізованим опаленням було встановлено **712** лічильників обліку споживання теплової енергії. Рівень оснащення будинків з централізованим опаленням приладами обліку склав **86,8%**.

В рамках реалізації заходів у **секторі муніципального громадського освітлення** МКП «Чернівціміськсвітло» впродовж 2015-2018 років виконано наступні роботи:

- здійснено заміну 121 од. ламп розжарювання та натрієвих ламп на енергозберігаючі. Розрахунковий обсяг економії електроенергії від запровадження заходу складає 37,8 тис.кВт/год на рік;

- здійснено заміну 83 од. натрієвих ламп потужністю 100-150 Вт на натрієві лампи потужністю 50-70 Вт. Розрахунковий обсяг економії електроенергії від запровадження заходу складає 12,8 тис.кВт/год на рік;

- здійснено заміну 839 од. світильників з натрієвими лампами та металогалогенових прожекторів на LED-світильники та LED-прожектори, з них в поточному році замінено 359 од. Розрахунковий обсяг економії електроенергії від запровадження заходів складає 110,1 тис.кВт/год. на рік;

- здійснено заміну ламп розжарювання та натрієвих ламп в кількості 1717 од. на LED-лампи, з них в поточному році замінено 328 од. Розрахунковий обсяг економії електроенергії від запровадження заходів складає 298,4 тис.кВт/год. на рік.

В рамках співпраці Чернівецької міської ради з Німецьким товариством з міжнародного співробітництва GIZ у проекті «Енергоефективність у громадах» в м.Чернівцях реалізований проект **«Капітальний ремонт вуличного освітлення з використанням інноваційних енергоефективних заходів ВДЕ (енергія сонця)»**. На вулицях міста Чернівців встановлені **30 світлодіодних ліхтарів**, які працюють на сонячних батареях. Загальна вартість проекту склала **776,5 тис.грн.**, в т.ч.: внесок GIZ – 326,5 тис.грн., міського бюджету – 450,0 тис.грн.

У 2018 році розпочато реалізацію проекту **«ПДСЕР для МЕСР: практичне впровадження ПДСЕР у напрямку сталого, розумного та енергоефективного міського освітлення в м.Чернівці»**. Проект розроблений в рамках регіональної програми у Східному сусідстві в підтримці Флагманської ініціативи Східного партнерства щодо Сталого

муніципального розвитку, що підтримується Європейською Комісією через «Угоду мерів». Проектом передбачається заміна 146 км проводів ліній зовнішнього освітлення та 4155 натрієвих ламп на світлодіодні. В рамках проекту планується обладнати 3 дитячі майданчики у різних районах міста установками ВЕД-сонця та закупівля 2 автопідйомників для проведення будівельно-монтажних і експлуатаційних робіт. Також, проектом передбачено проведення енергетичного аудиту, виготовлення та затвердження проектно-кошторисної документації, навчання для працівників МКП «Міськсвітло» з обслуговування придбаного обладнання та установок тощо. Загальна вартість проекту майже 1,6 млн.євро, з яких понад 1,2 млн.євро - грантові кошти, 324,1 тис.євро – співфінансування міської ради. Термін реалізації проекту – 2018/2019 роки. Проект підготовлено Чернівецькою міською радою у партнерстві із Чернівецькою міською громадською організацією «Бізнес-центр».

Рішенням виконавчого комітету міської ради від 28.11.2017р. №621/24 затверджено висновок щодо доцільності співфінансування зазначеного проекту. Рішенням міської ради від 21.12.2017р. №1033 (зі змінами від 24.02.2018р. №1448) схвалено співфінансування проекту **«ПДСЕР для МЕСР: практичне впровадження ПДСЕР у напрямку сталого, розумного та енергоефективного міського освітлення в м. Чернівці»**.

Підписано грантову угоду з Європейським Союзом в особі Європейської Комісії. Проект зареєстровано в Міністерстві економічного розвитку та торгівлі України та отримано відповідну реєстраційну картку, що надає можливість захистити кошти грантової допомоги, кошти співфінансування від умови обов'язкового продажу валюти та сплати ПДВ.

Розпорядженням Чернівецького міського голови утворено Керівний комітет з реалізації проекту та групу реалізації проекту. Отримано перший фінансовий транш для реалізації проекту. Підготовлено посадові інструкції членів **Команди проекту**. 21.06.2018р. було оголошено конкурс на формування **Команди проекту**. За результатами проведеного конкурсу таку **Команду** сформовано.

Систематизовано існуючі дослідження та підготовлено Технічне Завдання на проведення енергетичного аудиту системи вуличного освітлення м.Чернівців. Отримано погодження від Команди підтримки проекту Технічного Завдання на проведення енергетичного аудиту системи вуличного освітлення м.Чернівців. 02.08.2018р. оголошено конкурс з відбору енергоаудитора, за результатами якого укладено договір з переможцем конкурсу - ТЗОВ «ЕСКО Енерго Проект», на надання послуг з енергетичного аудиту системи вуличного освітлення м.Чернівців.

З метою обміну досвідом з реалізації аналогічних проектів організовано навчальні поїздки профільних спеціалістів Чернівецької міської ради та МКП «Міськсвітло» до м.Полоцьк (Республіка Білорусь), м. Житомир та м.Кривий Ріг. Також, в рамках реалізації проекту проводяться роботи з виготовлення проектно-кошторисної документації для встановлення 6 установок ВЕД-сонця на 3 дитячих майданчиках в м.Чернівцях.

В рамках реалізації заходів у **секторі транспорту** МКП «Чернівецьке тролейбусне управління» впродовж 2015-2018 років виконано наступне:

- проведено капітальний ремонт 39 од. рухомого складу міського електротранспорту;
- придбано 31 од. електротранспорту;
- здійснено реконструкцію тягових підстанцій, зокрема, встановлено 14 од. вакуумних вимикачів;
- здійснено реконструкцію 58 км контактної мережі;
- встановлено інноваційне електрообладнання в системі телемеханіки на тягових підстанціях на суму 163,0 тис.грн., яке є власною розробкою підприємства і дозволяє оптимізувати споживання електричної енергії шляхом регулювання роботи трансформаторів та навантаження на контактну мережу залежно від фактичного руху тролейбусів, тобто, використовувати електроенергію тільки під час руху тролейбуса на ділянці.

З метою покращення інфраструктури міських пасажирських перевезень електротранспортом рішенням міської ради від 20.04.2017р. № 685 затверджена **Програма розвитку міського електротранспорту міста Чернівців на 2017-2020 роки**, в якій передбачені заходи щодо оновлення та модернізації рухомого складу транспортних засобів і технічних об'єктів КП «Чернівецьке тролейбусне управління».

В рамках реалізації заходів у **сфері водопостачання та водовідведення** МКП «Чернівціводоканал» впродовж 2015-2018 років виконані наступні роботи:

- в грудні 2017 року завершені роботи з реконструкції та модернізації насосно-силового обладнання на насосній станції 3-го підйому «Шубранець» водогону «Дністер – Чернівці»;
- замінено 11053 п.м аварійних водопровідних мереж, в т.ч. в поточному році замінено 2512 п.м мереж;
- здійснено заміну та ремонт 288 од. пожежних гідрантів, в т.ч. в поточному році замінено 47 од.;
- здійснено заміну та ремонт 199 од. засувки на водопровідних мережах, в т.ч. в поточному році відремонтовано та замінено 46 од.

Виконання основних завдань щодо реалізації заходів **ПДСЕР м.Чернівців** здійснюватиметься МКП «Чернівціводоканал» в рамках реалізації проекту **«Проект муніципального водного господарства м.Чернівці, стадія 1»**, який реалізується КП «Чернівціводоканал» у рамках Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччини про фінансове співробітництво «Муніципальна програма захисту клімату II». Проект передбачає виконання низки заходів з оптимізації системи водопостачання міста в цілому, пріоритетних заходів з реконструкції та модернізації на окремих її об'єктах, в тому числі проведення реконструкції морально застарілого та відносно зношеного насосно-силового обладнання, запірної арматури, трубопроводів. Для реалізації проекту надається відповідна позика Уряду ФРН через «KfW», що планується отримати як державні зовнішні запозичення в розмірі до 17,0 млн.євро. Кредит буде

отримано на 30 років з пільговим періодом 10 років до початку повернення під відсоткову ставку 2,0 % річних. Також, на розроблення проектної та тендерної документації, проведення тендерів, нагляд за будівництвом, навчання тощо планується залучити грантові кошти в сумі 3,0 млн.євро. Очікувана економія електроенергії від впровадження даного проекту становитиме 8543,7 МВт-год/рік.

В квітні 2016 року була укладена відповідна **Фінансова та Проектно-імплементаційна угода** між «KfW» та Чернівецькою міською радою («Отримувач») і МКП «Чернівціводоканал» («Організація-виконавець проекту») на суму до 3,0 млн.євро - Програма модернізації та реконструкції муніципальної інфраструктури – м. Чернівці – Україна (Супровідний захід для проекту «Проект муніципального водного господарства м. Чернівці, стадія 1») та **Окрема угода** щодо надання грантових коштів Інвестиційного фонду сусідства Європейського Союзу через «KfW» для фінансування послуг міжнародних кваліфікованих Консультантів у партнерстві з місцевими експертами з технічного нагляду, супроводження проекту та проведення навчальних заходів для покращення роботи МКП «Чернівціводоканал». За результатами процедури відбору Консультантів відповідно до Керівних принципів «KfW» щодо призначення Консультантів у Фінансовому співробітництві з країнами-партнерами визначено переможця та в червні 2016 року укладено **Договір про надання консультаційних послуг**, що надало можливість перевести проект в завершальну фазу його підготовки та розпочати роботу з реалізації зазначеного проекту.

Технічним консультантом проекту – компанією GKW Consult GmbH (м. Мангейм, Німеччина) запропоновано коригування техніко-економічного обґрунтування проекту з метою розбивки його заходів на черги та пускові комплекси, що дозволить прискорити впровадження зазначених заходів. За результатами відкритих тендерів, проведених Технічним консультантом, укладено договори на проведення геодезичних та геологічних вишукувальних робіт, технічних обстежень будівель та споруд.

Відповідно до укладеного договору щодо надання консультаційних послуг з коригування техніко-економічного обґрунтування проекту, в червні 2018 року ДП «НДКТІ МГ» було надано на розгляд МКП «Чернівціводоканал» попередню версію скоригованого техніко-економічного обґрунтування. За результатами розгляду скориговане техніко-економічне обґрунтування в липні 2018 року направлене на проведення державної експертизи в ДП «Укрдержбудекспертиза». Після отримання позитивного висновку державної експертизи, скориговане техніко-економічне обґрунтування буде надано на погодження відповідними міністерствами та подано на затвердження Кабінетом Міністрів України.

Враховуючи, що можливі зміни в техніко-економічному обґрунтуванні передбачаються лише в частині адміністративних заходів, проектування об'єктів буде відбуватися паралельно з вишукувальними роботами та коригуванням техніко-економічного обґрунтування, що дозволить прискорити реалізацію проекту. Зокрема, на даний час, на підставі наявних

результатів вишукувальних робіт Технічний консультант розпочав розробку Стадії II проекту.

До кінця поточного року планується реалізація окремих заходів проекту, зокрема: встановлення фабрики з виробництва гіпохлориту натрію та SCADA по жовтій книзі FIDIC. Також, Інституційним консультантом проекту - компанією GFA Consulting Group (м.Гамбург, Німеччина) було розроблено організаційну структуру МКП «Чернівціводоканал», стратегію розвитку, бізнес-план та план тарифного регулювання, план удосконалення комерційної діяльності та бази даних споживачів.

В листопаді 2017 року в рамках реалізації проекту Європейський Союз передав МКП «Чернівціводоканал» обладнання – пересувну лабораторію для виявлення і усунення витоків води у мережах. Обладнання виготовлено в Німеччині, його вартість складає 100 тис.євро. Пересувна лабораторія дозволяє використовувати переваги сучасних логерів шуму та частоти, логера тиску та мобільного ультразвукового стаціонарного витратоміра. На додаток комплексне програмне забезпечення надає операторам інформацію для аналізу та дозволяє підвищити ефективність планування аварійно-ремонтних робіт. Наявність такого інноваційного обладнання дозволяє визначити ймовірність витоків та попереджувати їх виникнення, суттєво зменшити кількість аварійних ситуацій, втрати води та витрати підприємства. Окрім цього, обладнання дозволяє не лише швидко знаходити прориви, а й виявляти незаконні підключення до мережі.

Фахівці МКП «Чернівціводоканал», які працюватимуть у лабораторії, пройшли спеціальне навчання.

В рамках реалізації заходів у сфері **виробництва та транспортування теплової енергії** МКП «Чернівцітеплокомуненерго» впродовж 2015-2018 років виконані наступні роботи:

- побудовано та введено в експлуатацію автономні котельні в гімназії № 2 (вул.Головна, 73), ДНЗ № 36 (вул.Гулака-Артемовського, 2), ЗОШ № 5 (вул.Лесі Українки, 18), ЗОШ № 2 (вул.Головна, 87);

- проведено заміну котлів «НІСТУ-5» та «Універсал» на сучасні енергоефективні котли в ДНЗ № 19 (вул.Руська, 178), ДНЗ № 14 (вул.Крижанівського, 25), ДНЗ № 28 (вул.Якоба фон Петровича, 12), ДНЗ № 6 (вул.Й.Главки, 8-10), ДНЗ № 48 (вул.Крилова, 2-а), ЗОШ № 38 (вул.Я.Налепки, 3), ЗОШ № 25 (вул.І.Мазепи, 8-а), ЗОШ № 14 (вул.Шкільна, 3), ЗОШ № 37 (вул.І.Підкови, 9), на «Станції переливання крові» (вул.Українська, 36) та в котельні «Незалежності-36» (пр.Незалежності, 36), що надало можливість споживати менше природного газу на вироблення 1 Гкал теплової енергії;

- проведений капітальний ремонт котлів на котельнях «Максимовича», «Південна-1» та «Південна-3»;

- проведено технічне переоснащення діючої котельні ДНЗ № 18 (вул.Сторожинецька, 33А);

-здійснено технічне переоснащення теплової мережі з заміною теплових вводів на попередньоізолювані труби, проведений капітальний ремонт розподільчих теплових мереж та теплових вводів протяжністю 5627,26 м в однотрубному вимірі.

Також, підприємством розроблений **«Стратегічний план розвитку МКП «Чернівцітеплокомуненерго» на 2016-2019 роки**, в якому передбачені в тому числі завдання щодо реалізації заходів **ПДСЕР м.Чернівців**. Зазначені заходи передбачається виконати в рамках реалізації проекту **«Модернізація інфраструктури централізованого теплопостачання міста Чернівці»**, який реалізується МКП «Чернівцітеплокомуненерго» під гарантію Чернівецької міської ради. Проект спрямований на підвищення енергоефективності комунальної інфраструктури, скорочення споживання газу та електроенергії, покращення якості послуг для населення міста, що призведе до зменшення викидів парникових газів та забезпечить сталий економічний розвиток. Реалізація зазначеного проекту передбачає зменшення обсягів споживання енергетичних ресурсів, а саме: зменшення споживання природного газу на 5886,0 тис.м³, теплової енергії на 19581 МВт*г, електричної енергії на 5398 МВт*г. Бюджет проекту становить 16,0 млн. євро, з яких 10,0 млн. євро - кредитні кошти Європейського Банку Реконструкції та Розвитку (ЄБРР), 4,0 млн. євро – грантові кошти та 2,0 млн.євро - співфінансування з міського бюджету.

21.01.2017р. набрали чинності Кредитний договір та договір Гранту по зазначеному проекту. ЄБРР спільно з МКП «Чернівцітеплокомуненерго» проведений відбір міжнародного консультанта для супроводу і реалізації проекту та визначений переможець. 18.05.2017р. підписано договір на надання зазначених консультаційних послуг з фірмою Ramboll. Узгоджено план реалізації проекту, розробляється проектно-кошторисна та тендерна документація, яка відповідно до процедури має погоджуватися з ЄБРР. Реалізація основних технічних заходів проекту передбачена у 2018-2019 роках.

Згідно скоригованого плану реалізації проекту до кінця 2018 року заплановано розпочати тендерні процедури по 7 лотах та підписати 5 контрактів, а саме:

- Біопаливний котел потужністю 10 МВт на котельню «Руська» (лот 2);
- Реконструкція та модернізація великих котелень (встановлення нових газових котлів, насосів, частотних перетворювачів та системи ХВО) (лот 3.1&3.3);
- Реконструкція та модернізація великих котелень (встановлення нових пальників та системи контролю котелень) (лот 3.1);
- Реконструкція та/або заміна малих котелень (лот 4);
- Реконструкція та заміна теплових мереж (лот 5.1);
- Поставка та встановлення ІТП (лот 1.1&1.2);

-SCADA, включаючи автоматизацію малих котелень (Система диспетчеризації та моніторингу) (лот 6.1).

Оголошено тендер по 2 лотах, а саме «Біопаливний котел потужністю 10 МВт на котельню «Руська»» та «Реконструкція та модернізація великих котелень (встановлення нових пальників та системи контролю котелень)». Запрошення прийняти участь у тендері по лоту «Біопаливний котел потужністю 10 МВт на котельню «Руська» було оприлюднене 15.03.2018р., передтендерна зустріч відбулась 29.03.2018р., відкриття тендерних пропозицій I стадії (з врахуванням змін до тендерної документації щодо терміну подання пропозицій) – 24.05.2018р. Подано 6 пропозицій, підготовлено звіт з оцінки «перша стадія», який узгоджується з консультантами. Запрошення прийняти участь у тендері по лоту «Реконструкція та модернізація великих котелень (встановлення нових пальників та системи контролю котелень)» було оприлюднене 06.04.2018р., передтендерна зустріч відбулась 24.04.2018р., відкриття тендерних пропозицій I стадії відбулось 24.05.2018р. Подано 1 пропозицію. Підготовлено звіт з оцінки, який направлений у вересні поточного року на погодження ЄБРР. Триває оцінка звіту.

Тендерна документація по лоту «Реконструкція та модернізація великих котелень (встановлення нових газових котлів, насосів, частотних перетворювачів та системи ХВО)» знаходиться на узгодженні в ЄБРР.

По 4-х інших лотах тендерна документація узгоджується з консультантами.

Також, в м.Чернівцях реалізується енергоефективний проект міжнародного співробітництва **«DemoUkraineDH у місті Чернівці»**. Проект включає об'єднання мереж опалення двох теплових мікрорайонів – Залозецького та Салтикова-Щедріна у місті Чернівцях. До проекту входить також новий пелетний котел у котельні мікрорайону Залозецького, що дозволить вивести з експлуатації стару газову котельню мікрорайону Салтикова-Щедріна. Окрім цього, пропонується замінити застарілі розподільчі мережі в мікрорайоні Салтикова-Щедріна та встановити ІТП у всіх 17 будинках, підключених до системи опалення Салтикова-Щедріна. За рахунок впровадження проекту очікується зменшення використання та залежності МКП «Чернівцітеплокомуненерго» від зовнішніх енергоресурсів (природного газу, води тощо). Проведення модернізації надасть можливість здійснювати регулювання кількості та якості подачі теплової енергії в будинках та бюджетних закладах мікрорайону Салтикова-Щедріна м.Чернівців, які обладнані ІТП (17 пунктів) та підвищити енергоефективність мікрорайонів Залозецького та Салтикова-Щедріна. За розрахунками МКП «Чернівцітеплокомуненерго» загальний економічний ефект після впровадження проекту очікується в сумі 217 тис.євро в перший рік повноцінної роботи. В подальші роки очікується збільшення щорічної економії за рахунок прогнозного збільшення цін на енергоресурси. Зменшення обсягів споживання природного газу очікується на рівні 1,127 млн.м³ в рік або на 83%. Проект реалізується МКП «Чернівці-

теплокомуненерго» під гарантію Чернівецької міської ради в рамках співпраці з Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією NEFCO, Шведським агентством міжнародного розвитку SIDA у співробітництві з Мінрегіоном України в рамках програми DemoUkraineDH. Для реалізації проекту залучатимуться кредитні кошти в сумі 500,0 тис.євро, грантові кошти в сумі 300,0 тис.євро. Частка місцевих коштів складатиме 17,0% від загальної вартості проекту.

01.06.2017р. укладено Кредитний договір та Договір Гранту по зазначеному проекту. МКП «Чернівцітеплокомуненерго» та консультантами компанії AF-Industry AB (Швеція) була розроблена тендерна документація щодо закупівель індивідуальних теплових пунктів, що є частиною впровадження проекту «DemoUkraineDH у місті Чернівці», а також тендерна документація на закупівлю теплових мереж. 29.04.2016р. відбулося відкриття тендерних пропозицій, здійснена їх оцінка, визначений переможець. 21.09.2016р. відбулась передконтрактна зустріч, 26.07.2017р. узгоджений графік поставки та підписаний Договір-угода з ТОВ «Бруната» (Болгарія) на поставку 18 індивідуальних теплових пунктів (ІТП) та запасних частин до них на суму 98910,39 євро (без ПДВ). У січні 2018 року ІТП було доставлено на склад підприємства.

06.11.2017р. заключений договір на проектування ІТП. Розроблено 18 проектів, які пройшли експертизу.

Триває монтаж ІТП підрядною організацією ТОВ «Технопропозиція». Роботи плануються виконати до кінця поточного року.

26.06.2017р. відбулося відкриття тендерних пропозицій на закупівлю теплових мереж, завершена їх оцінка. 16.03.2018 року відбулась передконтрактна зустріч з Poliurs. Відбувся тендер з відбору проектанта, за результатами якого з переможцем тендеру 28.03.2018р. був укладено Договір на розробку проектно-кошторисної документації на прокладення теплових мереж, який включає проведення її експертизи. Проектно-кошторисну документацію розроблено та узгоджено з підрядником по придбанню мереж. 23.04.2018р. заключено угоду на поставку мереж.

На придбання та встановлення біопаливного котла підготовлена тендерна документація, яка була узгоджена Консультантом та МКП «Чернівцітеплокомуненерго». 05.04.2018р. тендерна документація на придбання та встановлення біопаливного котла відправлена на розгляд та погодження NEFCO, за результатами якого 11.04.2018р. оголошено тендер на закупівлю 2,5 МВт біокотла для котельні «Залозецького». 04.06.2018р. відбулось відкриття тендерних пропозицій, подано 2 пропозиції. Завершена оцінка, визначений переможець – Uniconfort Srl. 22.08.2018р. відбулась передконтрактна зустріч. 19.09.2018р. з переможцем тендеру укладено угоду на закупівлю, поставку та монтаж біопаливного котла з додатковим обладнанням. Наразі підрядником підготовлена проектно-кошторисна документація, яка передана на експертизу.

Слід зауважити, що залучення для реалізації зазначених проектів кредитних коштів на пільгових умовах, грантів та технічної допомоги від

провідних міжнародних фінансових інституцій та організацій відбулось в тому числі і завдяки прийняттю Плану дій сталого енергетичного розвитку, який засвідчує наявність у міської влади та громади міста Чернівців чіткої програми дій щодо запровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності в усіх галузях життєдіяльності міста.

В рамках реалізації заходів, **орієнтованих на зміну свідомості населення** у питаннях раціонального використання енергетичних ресурсів проводиться постійна робота щодо інформування населення з питань запровадження заходів з енергоефективності та енергозбереження у житлових будівлях та механізмів їх реалізації шляхом розміщення відповідних інформаційних матеріалів у місцевих друкованих ЗМІ, виступів на телебаченні, надання консультацій профільними спеціалістами виконавчих органів міської ради тощо. Організуються тематичні брифінги, прес-конференції, на яких журналістам надається відповідна інформація з питань енергозбереження для висвітлення зазначених питань в друкованих виданнях. Зокрема, після відзначення прем'єр-міністром України Володимиром Гройсманом м.Чернівців як першого міста в Україні, в якому були проведені роботи з енергозбереження в багатоквартирному житловому будинку на бульварі Героїв Крут, 16 (ЖБК-37), а саме: утеплення фасаду на умовах співфінансування з міського бюджету, державного бюджету, через оформлення «теплого» кредиту та дольової участі мешканців будинку, - організований брифінг для представників ЗМІ, на якому профільні спеціалісти міської ради ознайомили присутніх з інформацією щодо проведеної роботи з впровадження зазначеного проекту.

В закладах освіти м.Чернівців проводиться системна робота щодо підвищення обізнаності школярів з питань енергозбереження. В рамках шкільної кампанії з енергозбереження проводиться тиждень сталої енергії. Учні шкіл розробляють енергоефективні проекти, зокрема, з вересня 2017 року стартував конкурс інвестиційних проектів серед учнів 9-11 класів загальноосвітніх закладів міста Чернівців, які включені до проекту **«Підвищення енергоефективності в будівлях бюджетної сфери м.Чернівці»**. Конкурс проводиться в рамках реалізації Грантової угоди між Радою Європи та виконавчим комітетом Чернівецької міської ради на фінансування проекту **«ПРОЗОРІСТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ: поширення широкої участі громадян в оптимізації громадського контролю в м.Чернівці»**. Підготовка інвестиційних проектів має на меті відображення дітьми власних ідей у формі соціальних стартапів у напрямку використання різноманітних енергозберігаючих технологій задля покращення соціально-економічного розвитку громади та можливості їхньої реалізації при залученні широкого кола представників громади. Також, у 2017 році 16 закладів загальної середньої освіти міста взяли участь у конкурсі **«Енергозбереження: все починається з ідей»**, на якому представили проекти, спрямовані на ощадливе використання енергії та природних

ресурсів. У 2017/2018 році навчальні заклади міста взяли участь у проєкті **«Енергоефективні школи: нова генерація»**.

У червні 2018 року проведена виставка учнівських проєктів, присвячених енергозбереженню, на якій учні шкіл м.Чернівців представляли проєкти з термомодернізації та підвищення енергоефективності будівель закладів освіти. Також, проведено квест «Енергія життя», виставку малюнків на тему «Енергоефективність і екологія у закладах освіти, економне споживання енергоносіїв, їх раціональне використання», висадку зелених насаджень учнями та викладачами освітніх закладів, збір використаних батарейок тощо.

В закладах освіти міста проводяться факультативні заняття з питань енергозбереження та енергоефективності.

В рамках реалізації в м.Чернівцях Європейської ініціативи **«Угода мерів»** щорічно проводяться **Дні сталої енергії**. В червні 2018 року в м.Чернівцях відбулось урочисте відкриття **Європейського тижня сталої енергії в Україні – 2018**. У заході взяли участь представники Європейського Союзу, Європейської комісії, представники з 80 міст України, представники об'єднаних територіальних громад.

Однією із ключових подій заходу стала урочиста церемонія підписання «Угоди мерів» новими підписантами, а саме: з 14 українськими містами і громадами з 5 областей України. Також, представники ЄС офіційно оголосили старт програми **«Угода мерів – Демонстраційні проєкти»** в 6 містах і громадах України, в т.ч. зазначений проєкт реалізовуватиметься в м.Чернівцях.

Також, в рамках проведення Європейського тижня сталої енергії відбулися заходи для жителів та гостей міста Чернівців, зокрема: презентація проєктів **«Угода мерів – Схід»** та **«Угода мерів – Демонстраційні проєкти»**, звіт міського голови про впровадження в місті Чернівцях заходів **Плану дій сталого енергетичного розвитку міста Чернівців на 2015-2020 роки**, виставка енергоефективного обладнання та технологій, форум **«Місцева енергетика та кліматична політика для сталого розвитку спільноти»**, велотур, різноманітні культурно-масові та просвітницькі заходи.

Робота з реалізації заходів **ПДСЕР м.Чернівців** буде продовжена.

Директор департаменту
економіки міської ради

В.Гавриш

Гаїна 52-01-64
Ноздріна 52-61-78

